

Lähimaksamisen käyttöönotto Joensuun seudun joukkoliikenteessä

SEUJOUKJ 13.04.2023 § 14
444/02.09.00.00/2023

Joensuun seudun joukkoliikenteessä otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana lähimaksujärjestelmä osana keskisuurten kaupunkiseutujen digitalisaatiohanketta. Lähimaksulla voi ostaa kertalipun, johon sisältyy 90 minuutin vaihto aika. Lähimaksujärjestelmään sisältyy myös asiakkaan päiväkohtainen maksukatto. Lähimaksutapaa varten tulee määrittää vyöhykkeittäiset kertamatkojen hinnat ja vyöhykkeittäiset päiväkohtaiset maksukatot.

Lähimaksaminen otetaan käyttöön Joensuun seudun joukkoliikenteessä vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa lähimaksujärjestelmä esitetään tulevan käyttöön JOJO-linjoilla eli Joensuun paikallisliikenteessä, Joensuu-Liperi/Hammaslahti- ja Joensuu-Kontiolahden liikenteissä. Myöhemmin lähimaksaminen laajenee ELY-keskuksen Waltti-liikenteisiin ja Noutopoika -palveluliikenteeseen erikseen sovittavan aikataulun mukaisesti.

Lähimaksujärjestelmiä on Suomessa otettu parin viime vuoden aikana käyttöön mm. Helsingissä, Turussa, Tampereella, Oulussa, Jyväskylässä ja Hämeenlinnassa. Joensuun osalta tarkempi aikataulu varmistuu kevään kuluessa.

Osassa JOJO-liikenteen linjoista voi tällä hetkellä maksaa yksittäisen matkansa tai ladata Waltti-kortti -tuotteita pankkikortilla. Nykyiset maksulaitteet eivät kuitenkaan toimi käyttöön tulevan lähimaksamisen kanssa, vaan tarvitaan uusi maksulaite/ajoneuvolaitteen päivitys. Tämä on huomioitu liikennöintisopimuksissa siten, että liikennöitsijät vastaavat ajoneuvolaitteiden päivittämisestä ja siitä aiheutuvista kustannuksista.

Näillä uusilla/päivitettyillä laitteilla voi edelleen maksaa yksittäisen matkan pankkikortilla, mutta Waltti-tuotteiden latauksen maksaminen pankkikortilla ei ole bussissa mahdollista. Jatkon osalta esitetään, että ajoneuvolaitteiden uusiutuessa Waltti-tuotteiden lataus pankkikortilla ei enää ole bussissa mahdollista, käteisellä latauksia voi bussissa kuitenkin edelleen tehdä.

Lähimaksulla maksettavan kertalipun hinnoittelu

Lähimaksamisen hinnoittelun perusteena on muissa kaupungeissa ollut joko arvolipun tai mobiililipun hinta. Mobiililippu on yleensä hinnoiteltu hieman käteisellä maksettua kertalipun hintaa alhaisemmaksi. Arvolippu on hinnoiteltu kerta- ja mobiililippua edullisemmaksi. Arvolippuun perustuvalla hinnoittelulla näyttäisi muiden kaupunkien kokemusten perusteella olevan jo merkitystä maksu-käyttäytymiseen eli kausilipuista on siirrytty lähimaksamiseen.

Esitetään, että Joensuun seudun joukkoliikenteessä lähimaksulla maksetun kertalipun hinta perustuu kulloinkin voimassa olevaan vyöhykkeittäiseen aikuisen arvolippumatkan hintaan. Lähimaksun kertamatkan hinnoiksi esitetään:

Vyöhyke	Kertamatkan hinta € (sis. alv 10%)
1 vyöhyke (A, B, C, D)	2,90
1 vyöhyke (E, F, G)	3,64
2 vyöhykettä	3,96
3 vyöhykettä	5,04
4 vyöhykettä	6,16
5 vyöhykettä	7,98
6 vyöhykettä	9,80
7 vyöhykettä	11,90

Hinnat määritellään jo valmiiksi kaikille käytössä oleville Waltti-vyöhykkeille. Alkuvaiheessa lähimaksaminen tulee käyttöön siis JOJO-linjojen Waltti-kortti-vyöhykkeillä eli A ja B.

Lähimaksun kertalipun hinta on sama kaikille asiakasryhmille, koska lähimaksutavassa ei voida todentaa asiakkaan asiakasryhmää. Muiden asiakasryhmien käyttäminen ei siis ole vielä mahdollista.

Kaikkiin maksettuihin matkoihin sisältyy 90 minuutin vaihto aika vyöhykkeistä riippumatta. Lähimaksujärjestelmään ei ole mahdollista saada erilaisia vaihtoaikoja eri vyöhykkeille, toisin kuin Waltti-kortille.

Lähimaksun päiväkohtainen maksukatto

Lähimaksutavassa asetetaan päiväkohtaiset maksukatot vyöhykkeittäin. Maksukatto on maksimimäärä, mikä asiakkaalta voidaan periä vuorokauden (klo 00:00 – 23:59) aikana. Lähimaksujärjestelmä laskee maksukaton toteutumisen automaattisesti asiakkaan ostamien lippujen perusteella.

Muilla paikkakunnilla, joilla lähimaksujärjestelmä on käytössä, on maksukaton määrittelyssä hyödynnetty voimassa olevia vuorokausilipun hintoja. Joensuun seudun joukkoliikenteessä vuorokausilipun hinta on aikanaan määriteltä noin kolmenkertaiseksi verrattuna arvolippumatkan hintaan. Esitetään maksukaton hinnaksi jo käytössä olevaa aikuisen vuorokausilipun hintaa.

Vyöhyke	Päiväkohtainen maksukatto € (sis. alv 10%)
1 vyöhyke	8,00
2 vyöhykettä	12,00
3 vyöhykettä	16,00
4 vyöhykettä	20,00
5 vyöhykettä	26,00
6 vyöhykettä	30,00
7 vyöhykettä	36,00

Viikkokohtainen ja kuukausikohtainen maksukatto ovat kehitysvaiheessa ja tulossa käyttöön myöhemmin.

Maksuvälineet

Lähimaksutavassa maksuvälineenä käyvät Visa, Mastercard ja Euro Card maksukortit, joissa on aktivoituna lähimaksuominaisuus. Maksaa voi myös mobiililaitteen ApplePay tai GooglePay -maksusovelluksella, jos ne on yhdistetty maksukorttiin. Diners Club ja American Express eivät käy maksuvälineinä lähimaksutavassa.

Maksamiseen on aina käytettävä samaa maksukorttia tai mobiililaitteen maksusovellusta, että maksukatto toimii oikein. Vaikka maksukortti on lisätty esim. GooglePay:hin, niin se ei toimi ristiin kyseisen maksukortin kanssa vaan aloittaa uuden maksukattolaskelman.

Maksukortilla tai mobiililaitteen maksusovelluksella voi maksaa tällä hetkellä vain oman matkansa.

Valmistelija: joukkoliikennelogistikko Marja-Leena Inkinen-Remes

Joukkoliikennelogistikon päätösehdotus:

Seudullinen joukkoliikennejaosto päättää, että

- Joensuun seudun joukkoliikenteen JOJO-linjoilla otetaan vaiheittain käyttöön lähimaksuominaisuus,
- kertamatkan hinta perustuu vyöhykkeittäiseen aikuisen arvolippumatkan hintaan,
- päiväkohtainen maksukatto määräytyy vuorokausilipun vyöhykkeittäisen hinnoittelun mukaisesti ja

- ajoneuvolaitteiden uusiutuessa lähimaksutavan käyttöönoton yhteydessä Walmi-tuotteiden lataus pankkikortilla ei enää ole bussissa mahdollista, käteisellä latauksia voi bussissa kuitenkin edelleen tehdä.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.